Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: BErgen 4-0807, 4-0237
Телеф. УНС: BErgen 4-1016

РІК LX. Ч. 76. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 27-го БЕРЕЗНЯ 1952. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 76. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MARCH 27, 1952. VOL. LX.

КРИЗА В ПЕРЕГОВОРАХ ЗІ СТАЛЕВАРНИКАМИ

Вашинґтон. — Переговори між підприємцями й робітниками в сталеварному промислі можуть розбитися кожної хвилини, а тоді не тільки прийде до страйку, але й до розбиття самої Ради Стабілізації Платень. Цю кризу викликала заява директора мобілізації Чарлса Вилсона після його повороту з розмови з президентом Труманом у Кій Вест на Флориді. Вилсон сказав, що рекомендація Ради піднести платню до 22½ ц. може захитати економічною рівновагою країни. Ці слова вважають за погляд самого президента й тому до них прив'язують велику вагу. Наслідки цього вислову такі: 1. Три члени Ради Стабілізації Платень, що заступають інтереси підприємців, передбачують розв'язання самої Ради тому, що вона порекомендувала проти їхньої волі вищу підвишку, ніж могла добитися юнія в переговорах; 2. Комісія правил Палати Репрезентантів, серед сварливої дискусії, вирішила доручити палатній комісії праці прослідити Раду й її політику, щоб переконатися, чи вона не йде проти намірів Конґресу; 3. голова юнії сталеварників Филип Морей, який водночас є головою Конґресу Індустріяльних Організацій, доручив представникам юнії не зустрічатися більше з Вилсоном; 4. Вилсон самий заявив, що рекомендацію Ради треба взяти за підставу угоди і цю нову заяву вважають за спробу злагодження кризи; 5. представники промислу і юнії оголосили, що вони підіймуть наново безпосередні переговори в Питсбурґу, одначе на такій підставі, що вони не будуть в'язати жадної сторони; 6. Голова спільної комісії оборонної продукції, сен. Ворнет Р. Мейбанк, заявив, що Сенат почне переслухання над відносинами в сталеварному промислі.

Сенат за обмеження дипломатичної недоторканости комуністичних дипломатів

Вашинґтон. — З уваги на зростаючу політичну пропаґанду, ведену амбасадами й консулатами совєтського бльоку держав, Сенат без дискусій й без спротиву — прийняв законопроєкт за позбавлення деяких привілеїв, що ними ними ці дипломати втішалися досі на території ЗДА. Вони, напр. не були обов'язані реєструватися, не мусіли виявляти краму, що його привозили з собою і були звільнені від кар, на які виставлені чужинні агенти на випадок, коли вони не зголосять своїх імен до реєстру. За обмеження цих привілеїв побивався департамент справедливости від шости років, одначе цьому стояв на перешкоді департамент стейту. Аж пропаґанда польської амбасади в справі Катинської масакри, звернена проти Злучених Держав, положила кінець американській поблажливості і спонукала уряд і Конґрес до діяння. Сенатський законопроєкт, зголошений сен. Пат МекКарраном, піде ще до Палати Репрезентантів, де він має запевнений успіх.

Федеральне слідче бюро наймає цілий будинок в Ню Йорку

Ню Йорк. — Старий, сильно збудований будинок при 290 Бродвей у Ню Йорку, що його займала довгі часи фірма Дон і Брадстріт, заарендувало Федеральне Слідче Бюро на свої потреби. Будинок має 16 поверхів і його тепер відновляють для приміщення від 1 травня. Досі Федеральне Слідче Бюро в Ню Йорку мало приміщення в будинку федерального Суду при Фолі Сквер, від часу його викінчення в 1935 р. Одначе, внаслідок воєнних подій і повоєнного поготівля діяльність нюйорського відділу Еф Бі Ай зросла до таких розмірів, що воно затруднює тепер персонал з 1,000 осіб, для яких потрібно місця. Будинок при Бродвей надається на приміщення бюра тому, що він положений на розі Рід Ст., отже недалеко інших федеральних аґенцій і судових будинків.

Губернатор Дюї підписав закон про обезпечення авт

Олбени. — Губернатор Дюї підписав закон, який уважають дослідним кроком до закону про примусове обезпечення авт від випадків. Теперішній закон дозволяє Комісареві Моторового Руху контролювати, чи власники авт обезпечили свої авта від випадку чи ні.

Тосканіні в 85 році життя

Ню Йорк. — Артуро Тосканіні, славний маестро-диригент, уроджений в Італії, закінчив саме 85 років життя і йому пішло на 86-тий. Свою кар'єру диригента орхестри почав він у 20 році життя і видержав на різнородніх позиціях 66 років. Він був м. ін. диригентом славної опери в Медіоляні в Італії, заки прибув до Америки. Тепер він директором симфонічної орхестри Нешенел Бродкестінґ Компані.

В БІЛИЙ ДЕНЬ ЗАГРАБИЛИ $681,000 З ПАНЦЕРНОГО АВТОБУСА

Данверс, у стейті Массачусетс. — Три злодії вдерлися до панцерного автобуса, залишеного на хвилину перед дроґерією візниками, забрали з нього $681,000, перевантажили добичу на крадене авто і втікли коло год. 10:30 перед полуднем в напрямі Бостону. Три візники вступили до дроґерії на горнятко кави і це дало злодіям доволі часу на переведення одної з найбільш зухвалих крадіжей упродовж останніх двох років. У зв'язку з цим пригадують, що 17 січня 1950 р. замасковані злодії викрали $1,219,000 з подібного озброєного автобусу, якого власником є підприємство Брінк Компані, що розвозить гроші до різних підприємств і банків. У теперішньому випадку злодії ограбували автобус, якого власником є Юнайтед Стейтс Трокінґ Компані. Передавши банкові призначені для нього гроші, візник і сторожі поставили автобус на протилежнім боці і пішли напитися кави. У тому часі, як здогадуються, злодії увійшли до середини крізь сидження шофера і швидко упоралися з добичею. Вони залишили кілька мішків металевих грошей, вартістю коло $100,000, решту перевантажили на авто і втікли. Авто найшла поліція дві години пізніше, полишене злодіями в стейті Ню Гемшир. Поліція взялася переслухувати трьох візників, що залишили автобус, не допускаючи до них репортерів.

ВИСТУПИТЬ В Л. М. КЛЮБІ

ОЛЕКСАНДЕР АРХИПЕНКО світово-славний український різьбар і маляр, виступить в найближчу п'ятницю, 28-го березня, в Літературно-Мистецькому Клюбі в Ню Йорку з доповіддю: „Творчість природи і людина".

ҐРУНТЕР ЗАПЕРЕЧУЄ ЩО ВІЙНА „НА ВОЛОСКУ"

Вашинґтон. — Підчас переслухання в сенатській комісії закордонних справ, ген. Алфред Ґрунтер, голова штабу при ген. Двайтові Д. Айзенгаверові, сказав, що всяка істотна зміна у видатках, призначених на оборону европейських країн, може поважно відбитися на Злучених Державах. Розширюючи засяг свого свідчення в комісії, генерал додав ще такі вияснення: Совєтська Росія має найкращу армію в теперішньому світі. Вона складена з 4,000,000 вояків під зброєю, тобто з 175 дивізій, — з яких 65 опанцеровані і змеханізовані. Ударна сила Совєтів включає 20.000 літаків, з яких 4,000 це ракетові літаки. — Підводна фльота нараховує 300 суден, а вона ще розбудовується. Війна „не висить на волоску", а давно передбачуваний напад Совєтів на Західню Европу — „не прийде ніколи, якщо ми будемо готові до належного діяння." Ми вже тепер маємо таку силу, що можемо зайняти становища, проти яких агресія була б дурістю. Европейські держави роблять усе, що в їх силі, щоб дотримати своїх зобов'язань, одначе поважні недомагання в їхній економіці стоять тому на перешкоді. Нема найменшого сумніву тепер про бажання Західної Европи ставити опір комуністам. Це пізнати між ін. з наставлення французів, які втратили 30,000 вояків в Індонезії. — Ґрунтер говорив в комісії коло двох годин без жадних записок, вияснюючи різні справи, зв'язані з діяльністю верховної квартири НАТО.

Президент Труман звільняє Доллеса з признанням за його працю

Кій Вест, Флоріда. — Джан Фостер Доллес, у зв'язку з правиборчою кампанією, прохав през. Трумана звільнити його з посади дорадника департаменту стейту. Доллес, як республіканець, хотів мати вільну руку в оцінці кампанії. Президент Труман подякував Доллесові за його працю на пості республіканського дорадника Департаменту Стейту та за його зручність, тактовність і посвяту при заключенні мирового договору з Японією і трьох договорів безпеки з державами на Пацифіку. „Ви добилися" — писав през. Труман — „найбільшої сатисфакції, а саме свідомости, що ви вірно й добре виконали своє важливе завдання — утримати і збільшити мир".

Дослідча Програма приймає подання в справі стипендій

Ню Йорк. — Дослідча Програма в справах СССР (Рісирч Програм он ди ЮССР) повідомляє, що подання в справі обмежених стипендій соціяльних і гуманістичних наук на наступний академічний рік прийматиметься до 20-го квітня. Ці стипендії призначені для осіб, які вже мають вищі наукові диплlоми та деяку практику в наукових дослідах, і які жили в Совєтському Союзі до 1941-го року. Стипендій не признаватиметься для студій в природничих і технічних науках, як теж не братиметься до уваги аплікантів, які не закінчили вищих студій. Дослідча Програма рівночасно повідомляє колишніх совєтських спеціялістів, — які живуть тепер в Канаді, що вони теж можуть брати участь в працях програми і тим самим користати з її стипендій. За дальшими інформаціями треба звертатися на адресу: — Research Program on the USSR, 401 West 118th St., New York 27, N. Y.

Перед великою Українською Маніфестацією в Нюарку

Нюарк. — Місцевий Маніфестаційний Комітет, очолюваний п. Мироном Леськовим, завершує вже останню підготовку до великої Української Маніфестації за визволення України та проти комуно-російського імперіялізму, яка має відбутися вже в найближчу неділю в залі Моск Театру при 1020 Брод Стріт о год. 1:30 пополудні. На цій політичній маніфестації, що буде побажаною різноманітністю в теперішньому сезоні культурних і національних імпрез, виступлять видатні американські і українські представники, між ними відомий приятель українського народу, сенатор Александер Смит та ін. Українські громади метрополітальної округи Ню Джерзі і Ню Йорку вже зголосили свою масову участь в цій Маніфестації, що знову має пригадати американському загалові пекучість української справи та загрозу російського імперіялізму.

5-те число недільного видання „Свободи"

Сьогодні починається розсилка вже 5-го числа літературно-мистецького недільного видання „Свободи". В новому числі є оповідання М. Струтинської: „Відгомоніле", статті: „Про поезію, що виспівує шафу і люстро", „Про одно Об'єднання Українських Мистців", „Співак Олександер Мишуга", гумореска Ікера: „Враження з кіна" та багатий інформаційний і розваговий матеріял. Число ілюстроване. З огляду на те, що наклад 2, 3 і 4-го чисел цього недільного видання в цілости вичерпаний, а нові передплатники замовляють і ці числа. Адміністрація прохає тих читачів, — які одержали згадані числа без передплати і далі не думають цього видання передплачувати, щоб вони їх повернули. Рівночасно попереджується, що не п'яте число останнє, яке висилається усім зголошеним передплатникам. — Дальші числа вже висилатиметься тільки тим, які винають своє зобов'язання та надішлють належну суму на передплату. При цій нагоді прохається, щоби при зміні адрес виразно зазначувати про котре видання мова: щоденник, тижневик чи оба.

На злагодження родинної сварні кличте лікаря!

Атлантик Ситі. — Якщо прийде до непоборного конфлікту між „жахливими смотриками" у віці понад 10 років і між „завзятим сороківцем" в родині, тоді нема іншої ради, як закликати лікаря для злагодження вибуху емоції. Таку раду подали організатори четвертого річного з'їзду лікарів, що належать до Американської Академії Загальних Лікарів. У з'їзді бере участь 5,000 лікарів, що їх називають „домашніми лікарями" тому, що вони дають раду на всі болі й недуги родини в сусідстві. Два спеціялісти в психіятрії й медицині закликали лікарів звертати особливу увагу на темпераменти, зв'язані з віком людини, особливо таких, що переходять вік кільканадцяти років життя і таких, що переходять сороковий рік. Люди в сорокових роках ще гірші щодо темпераменту ніж кільканадцятьрічні — кажуть оці навці.

УМЕР ПАТРІОТ

Проф. Д-р ІСААК П. МАЗЕПА, видатний український політично-громадський діяч, — бувший міністер внутрішніх справ і опісля голова Ради Міністрів Української Народної Республіки та голова Виконного Органу Української Національної Ради на вигнанні, помер в Авґсбурзі, Німеччина, дня 18-го березня ц. р., проживши 68 років.

ЧЕРВОНІ В КОРЕЇ ВІДКИНУЛИ ЗАПРОПОНОВАНУ ЇМ МЕДИЧНУ ДОПОМОГУ ОН

Токіо. — Червоні володарі Північної Кореї відкинули запропоновану їм Об'єднаними Націями медичну допомогу для місцевого населення, серед якого в загрозливий спосіб поширюється чума, тиф та інші заразливі пошесті. Об'єднані Нації запропонували червоним вислати в загражені терени лікарів та медикаменти, підкреслюючи, що ця пропозиція не має нічого спільного з переговорами в Панмунджом або з війною в Кореї. Але комуністи, не зважаючи на те, що страшні пошесті четвертують місцеве населення, відкинули великодушну пропозицію Об'єднаних Націй, продовжуючи натомість свою пропаґанду, що це, мовляв, американці поширюють ті пошесті, користуючись біологічною зброєю у війні та скидаючи з літаків заражених паразитів. Американське представництво в ОН та аліянтське командування на Далекому Сході — назвали ці пропаґандивні твердження „божевільною брехнею" та запропонували створити окрему комісію Міжнародного Червоного Хреста, яка цю справу перевірила б. Тимчасом на переговорах в Панмунджом продовжується безвиглядна „мертва точка" в двох головних справах: виміни і репатріяції полонених та контролі виконання постанов перемир'я. В справі репатріяції полонених ще продовжуються таємні наради, — але в справі контролі комуністи рішучо заявили, що вони не погодяться на жадну невтральну комісію, в якій не було б совєтського представника, якого з однаковою рішучістю відкидають аліянти.

800,000 долярів викупу для Червоного Китаю

Вашинґтон. — Секретар Скарбу Джан В. Снайдер подав до відома, що одинадцять американських бизнесових концернів і дві місійні групи заплатили Червоному Китаєві 800,000 долярів викупу, щоб звільнити дванадцять американців, що їх тримають як закладників китайські комуністи. Комуністи звільнили досі тільки чотирьох американців, а решті погрожують смертю, коли американські фірми і місії не вишлють дальшого окупу. Цей „окуп" — це належитості за давні фірмові контракти і зобов'язання. Після ліквідації торговельного руху з Червоним Китаєм 1950 року — можна вислати гроші до Китаю тільки за окремим дозволом секретаря скарбу. Секретар видає в таких випадках потрібні посвідки, але деякі сенатори виступають проти „комуністичних шантажів і вимушувань".

Бразилійські комуністи творять окрему партію проти Москви

Ріо де Жанейро. — Між бразилійськими комуністами прийшло до розламу, як це виявляється організацією нової партії, заснованої на засадах окремішности на зразок Тіта. Це сталося з нагоди 30-річчя існування Комуністичної партії в Бразилії. Поліція й військо зайняли всі стратегічні позиції, щоб не допустити до вибуху відкритої революції, якої можна було сподіватися. У столиці комуністам удалося виявити свою підривну діяльність вибухом кількох бомб, зроблених на зразок штучних вогнів. Зрештою можна було чути тільки виклики різних комуністичних гасел. — Нова партія, яка в Бразилії буде так само незаконна як і правильна партія, видала свій маніфест, який приловила поліція разом з комуністичними книжками.

Смерть парашутиста на маневрах в Тексасі

Форт Гуд, у стейті Тексас. — Один парашутист згинув, а 15 потовклися, коли 2,400 вояків з 82 повітряної дивізії зіскочили з парашутами на покриту камінням околицю під час великих маневрів, що саме тут відбуваються. Парашутист, капраль Ендру С. Манн, походить з Лейквуд, Н. Дж.. Він зіскочив з висоти 1,500 стіп і забився намісці, бо його парашут не розкрився після зіскоку. Його смерть, як і каліцтво інших, викликали велике негодування на команду, якій закидають теж недогляд у контролі виряду, який злітав на землю окремо від парашутистів, при чому трапилося багато втрат в зброї. Спостерігачі кажуть, що в наслідок недомагань при зіскоку парашутистів могло прийти до масової трагедії.

Філателістична сенсація в О.Н.

Ню Йорк. — Тут в Об'єднаних Націях трапилася філателістична сенсація, що може стати причиною збагачення кількох людей. Діло в тому, що Об'єднані Нації видали свої поштові марки: синій прапор ОН на білому тлі та чотиро-мовний напис — назва ОН в червоному обручі. Тому, що поодинокі краски друковано окремо, через технічний недогляд, деяку кількість марок надруковано так що прапор ОН виглядає спущений до половини машту, як це робиться в жалібних випадках. Неправильні марки негайно стягнено з обігу, але тимчасом мала їх кількість попала до рук покупців і становить тепер філателістичну рідкість великої вартости.

АЛІЯНТИ ВІДКИНУЛИ СОВЄТСЬКІ ПРОПОЗИЦІЇ В СПРАВІ НІМЕЧЧИНИ

ВИДВИГНУЛИ ВЛАСНІ ПЕРЕДУМОВИ РОЗМОВ В СПРАВІ ОБ'ЄДНАННЯ КРАЇНИ

Вашинґтон. — Уряди Злучених Держав, Бразилії і Франції відкинули вчора совєтські пропозиції відносно створення об'єднаної, озброєної і невтральної німецької держави, натомість видвигнули власні пропозиції, погоджуючись на переговори з Совєтами в справі мирового договору з Німеччиною, але на цілком інших передумовах, ніж їх ставила Москва в своїй ноті з 10-го березня. В окремих, але ідентичних змістом нотах, переданих вчора після полудня західними амбасадорами совєтському міністерству закордонних справ в Москві, уряди Злучених Держав, Британії і Франції видвигнули такі передумови розмов на тему мирового договору з Німеччиною: 1. Вони погоджуються, що Німеччина повинна бути об'єднана, але тільки в результаті вільних виборів, що повинні відбутися під наглядом Об'єднаних Націй в західній і східній частинах країни. Совєти в своїй ноті згадували про „все-німецький уряд", але не давали жадних вияснень, як той уряд повинен бути створений, натомість совєтська пропаґанда виразно виступала проти загальних, вільних виборів під наглядом ОН; 2. Аліянти не погоджуються на совєтську пропозицію, що Німеччина „повинна мати свої сухопутні, морські і повітряні збройні сили" під власною командою, натомість погоджуються на створення відповідної німецької оборонної сили під міжнародною контролею; 3. Німеччина не повинна „бути поставлена в стан примусової невтральности" — як цього вимагають Совєти, — натомість повинна мати право вступати в оборонні чи інші міжнародні союзи, включно з правом участи в очолюваній ген. Айзенгавером европейській армії. На закінчення своєї ноти західні аліянти заявляють, що вони „були б раді" почути дальші совєтські пропозиції на тему Німеччини, але тимчасом вони продовжуватимуть інтеґрацію Німеччини в західно-европейську оборонну підготовку. За головну передумову не тільки договору з Німеччиною, — але й західно-совєтських розмов на цю тему ставиться в західних нотах вимогу вільних виборів в цілій Німеччині, на підставі яких міг би бути створений все-німецький уряд, що взяв би участь в переговорах. В американській ноті окремо згадано, що Злучені Держави під цю пору теж ще „не приготовані" погодитись на східно-німецький кордон на лінії Одри-Нісси.

Західна Німеччина не втрачає надії на об'єднання

Бонн, Німеччина. — Західно-німецький канцлер д-р Конрад Аденауер, промовляючи вчора на річному принятті Союзу Закордонної Преси, висловив надію, що Совєтський Союз скористає з запропонованої йому західними аліянтами нагоди співпраці в справі об'єднання Німеччини, за головну передумову якого ставиться вільні вибори в цілій країні. Д-р Аденауер високо оцінив західну відповідь на совєтську ноту, але до західних передумов додав ще й свою, заявляючи, що справжнє об'єднання можуть запевнити не тільки вільні вибори, але теж і обставини волі, які не існують сьогодні в східній частині Німеччини. Західно-німецький канцлер рівночасно попередив, що коли б Москва відкинула західні пропозиції, то Західна Німеччина продовжуватиме свої змагання до перемоги над „вузько-думним націоналізмом" за посередництвом об'єднання Західної Европи. Коментуючи промову д-ра Аденауера, дипломатичні спостерігачі вважають, що вона базувалася на переконанні, що Совєти відкинуть західні пропозиції і не погодяться на вільні вибори, що вони вже зробили, не допускаючи до своєї зони комісії Об'єднаних Націй, завданням якої було перевірити можливості таких виборів.

Конференція в справі інтеґрації сільського господарства Европи

Париж. — Французький міністер закордонних справ Роберт Шуман відкрив тут вчора конференцію в справі створення спільного ринку для збуту сільсько-господарських продуктів европейських країн, що на його думку було б дальшим важливим кроком вперед в напрямку інтеґрації Европи. Першим таким важливим кроком було передбачене Пляном Шумана злиття европейської стальної і вугільної промисловостей. В теперішніх нарадах в Парижі беруть участь представники 16 европейських країн. Головною ціллю теперішніх нарад є загальне обговорення самої концепції спільного сільсько-господарського ринку та евентуальна підготовка дальших, вже конкретніших нарад. Поодинокі промовці на відкритті конференції підкреслювали її важливість, вважаючи, що плянована політична федерація европейських країн зможе заіснувати на базі попередньої інтеґрації поодиноких господарських секторів.

ДЕМОНСТРАЦІЇ В ІТАЛІЇ В СПРАВІ ТРІЄСТУ

Рим. — Після демонстрацій в самому Трієсті в користь повороту того „вільного міста" до Італії, тепер почалися подібні демонстрації в тій самій справі теж в італійських містах, зокрема в Римі і Неаполі. До більших заворушень прийшло головно в Римі, як поліція намагалася зупинити похід демонстрантів до місцевих західних амбасад. Демонстранти почали обкидувати поліцію камінням та всілякими продуктами, з місцевого базару, а поліція зі свого боку скористала з гумових палиць, обкладаючи ними демонстрантів. Під час демонстрацій в обох містах було поранених кільканцять поліцаїв та кількадесять демонстрантів. Ці всі демонстрації мали виразно протиаліянтський характер, бо домагалися, щоб аліянти виконали свою обіцянку та повернули Трієст Італії. Рівночасно виявляється, що комуністи використали нагоду та намагалися „капіталізувати" демонстрації, підбурюючи до них та „надаючи їм тону" в тому напрямку, щоб аліянти відкликали свою залогу з Трієсту.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ДО КРАЩОГО МАЙБУТНЬОГО

Головний Уряд Українського Народного Союзу, проголошуючи відповідний заклик до своїх членів та до українського громадянства з нагоди своїх річних нарад минулого тижня, закінчив його гаслом: „Через Український Народний Союз до кращого майбутнього!" Дотеперішня вже 60-літня історія УНСоюзу та його роля в житті американських і канадійських українців, зокрема виправдують це гасло та надають йому велике реальне значення.

Розгляньмо правдивість того твердження хоч би в світлі останніх річних нарад Головного Уряду УНС.

Самі наради можуть правити за приклад демократичної процедури, справжнього народоправства. В них взяли участь члени Головного Уряду, обрані більшістю голосів на останній конвенції делеґатів усіх Союзових відділів, в яких зорганізовані понад 65 тисяч членів УНС. Вони говорили і радили в імені своїх виборців, заступаючи їхні бажання та перед якими вони відповідальні.

В своїх звітах кожний член Головного Уряду говорив про свою працю для добра УНСоюзу, включаючи в ту працю всю свою громадську активність, якої вимагає неписаний закон УНС та яка дуже часто перерішує вибір на члена Головного Уряду. Найінтересніше при цьому, що для УНСоюзу однаково важлива праця його члена в організаціях і громадах усіх політичних, конфесійних, ідеологічних та громадських напрямків і розгалужень, за винятком комуністичних. В українських обставинах це ідеал, який не має паралелі. Чи можна уявити собі ширшу і кращу базу для змагання до того кращого майбутнього, ніж її дає цей направду і під кожним оглядом український народний союз, що написаний великими літерами творить назву організації? Чи можна уявити собі більш шляхетне завдання, як змагання до поширення такого союзу ідей та праці на всю нашу українську громаду в ЗДА і Канаді та на передачу тих ідеалів і прищеплення їх всьому українству і в усіх його проявах?

Це в ідейно-програмовій площині. Але подібно важливі арґументи виступають і в щоденній практичній праці УНС. Заклик Головного Уряду УНС після його річних нарад був есенцією самих нарад. В ньому практично заторкнені всі основні наші обов'язки як громадян чи мешканців Злучених Держав і Канади та як членів української спільноти, від участи в оборонних зусиллях цих країн та допомог визвольним змаганням українського народу починаючи, а на вихованні нашої молоді кінчаючи. Усім цим справам приділено відповідну увагу, виявляючи найширше заінтересування усіми проблемами нашої спільноти. І знову той сам запит: чи не є це багатобічна активність і цей всебічний розвиток найкращим шляхом до кращого майбутнього?

Із звітів членів Головного Уряду виходило, що УНСоюз, напередодні свого 60-ліття, переступив вже 65 тисяч членів та 13 мільйонів майна. Ці фактори: час існування, кількість членів та висота майна — чи не говорять вони своєю переконливою мовою про те краще майбутнє через УНСоюз? Ця організація починалася ще тоді, як українське ім'я було невідоме на цій землі, вона ж була початком тої американсько-української громади, що сьогодні стала фактором як в американському так і загально-українському житті та яка вже має свою історію, що витримує кожне порівняння. Чи не є це запорука теж кращого майбутнього?

На закінчення річних нарад ухвалено понад 10 тисяч долярів на різноманітні потреби української громади та української справи. Цим Головний Уряд УНС дає приклад своїм відділам та своїм членам до масової жертвенности на народні цілі. З досвіду відомо, що цей приклад, крім свого практичного значення і вартости, має далекойдучі наслідки для збільшення загальної жертвенности нашої громади, що з черги є передумовою кращого майбутнього.

Це тільки фраґменти на марґінесі останніх річних нарад Головного Уряду УНСоюзу. При цьому не можна не згадати й про „Свободу" та звіт з її праці. Сумарично це творить фокус не тільки нашого загально-громадського стану, але й наших спільнотних можливостей.

В цьому велика вартість Українського Народного Союзу і того роду подій, як періодичні конвенції та річні наради його Головного Уряду. Наша громада знає свою мету, але вона часто мандрує до неї, як сліпий Оріон до сонця. Український Народний Союз веде нашу американсько-українську спільноту до того сонця прямим шляхом та закликає до тої мандрівки всіх тих, що ще є поза його організаційними рямками. Невпинний ріст УНСоюзу та постійне збільшування його членських рядів переконує, що ми є на правильному шляху та що американсько-українська спільнота через Український Народний Союз до того кращого майбутнього невпинно зближається.

Бактеріольогічна істерія

В Москві вирішили безперервній антиамериканській пропаґанді надати нового сензаційного відтінку. Преса російсько-комуністичного бльоку підняла несамовитий галас про початок „американськими гангстерами" в Кореї бактеріологічної війни. Щоб добитись найбільшого пропаґандивного ефекту, видумуються конкретні факти, подаються детальні описи бактеорологічних комах, місця, час, коли американські літаки скидають бактеорологічні бомби. Почалося з того, що один корейський хлопчина пішов у ліс по дрова, там він побачив, що по снігу повзають якісь комахи. Про це хлопчина повідомив владу, яка, дослідивши факт, вирішила, що це скинені з американських літаків заразливі комахи.

Тепер пропаґанда російсько-комуністичного бльоку твердить, що війська ОН в Кореї мають 16 гатунків бактеорологічної зброї, яка отрує повітря і воду і тотально винищує населення. Ця бактеорологічна зброя спочатку була перевірена над червоними китайськими і корейськими військовополоненими на острові Кочжедо. В комунісістичній пресі подано фота бактеорологічних комах, а також зовнішній і внутрішній вигляд бактеорологічної бомби.

28 січня нібито вперше американські літаки скинули над північно - корейською територією більшу кількість комах, заражених бактеріями епідемічних хвороб. Тепер бактеорологічну війну війська ОН „поширили" на північно-східні райони Китаю. 6 березня китайська урядова агенція Сіньхуа повідомила, що „з 29 лютого до 5 березня 448 американських літаків скинули на китайські пункти більшу кількість заражених бактеріями комах". Конкретно: 29 лютого американські літаки скинули комах червоноватого зафарблення; 1 беерзня 86 літаків скинули чорних, подібних до блох, комах; 2 березня 72 літаки скинули велику кількість мух, москітів, блох і інших, заражених бактеріями комах; 4 березня в 11 години ранку було помічено, що з американських літаків скинули над Лантоу (Китай) два мішки з висоти 5 тис. метрів, мішки розкрились на висоті 2 тис. метрів і через декілька секунд коло шосейного шляху вже лазило багато мух. Ці мухи чорного кольору, відрізняються від місцевих мух тим, що мають менші голови, більші крильця і мають довге пухнасте брюшко, на нижній стороні крилець мають білі плями, лапки покриті липкою речовиною. Температура на них не впливає.

Воєнний комітет Корейської народно-демократичної республіки видав наказ про мобілізацію всього населення на боротьбу з епідеміями, населенню провадиться щеплення проти хвороб, на карантин поставлено окремі райони, де появились бактереологічні комахи.

Такою бактеорологічною істерією російсько - комуністичний блок хоче применшити враження, яке зробило на світову опінію поновне розслідування Катинської трагедії, а також виправдати тяжке становище цивільного населення північної Кореї. Криком про „трумановську заразу, яку скидають повітряні гангстери щоб винищувати корейських дітей, жінок і стариків" Москва воює проти вільного світу, силою своєї природи вірячи в успіх брехні.

(ЛЛ)

Вол. Дорошенко

Про українські культурно-просвітні центри й центрики

Крім УВАН та НТШ і інші наші накові чи науково-педагогічні установи рахуючися із зміненими обставинами, теж мусять відповідно до них застосувати свою діяльність. Укр. Вільний Університет перейшов властиво на заочне навчання заснувавши для цього окремий Інститут Заочного навчання з централею в Сарсель та представництвом у ЗДА. УТГІ в останньому часі теж зачинає ліквідувати свою діяльність у Німеччині, щоб перенести її до ЗДА. В Ню Йорку вже засновано американський відділ, який очевидно рано чи пізно заступить европейську централю. Коли до цього додамо, що в Парижі відновлено знищену гітлерівцями бібліотеку ім. Петлюри, а в Филаделфії діє під проводом автора цих рядків центральна бібліотека НТШ, то матимемо перед собою повний образ нашої культурно - наукової діяльности й її мережі по цей бік залізної заслони.

Що ж показує оцей образ?

А це, що наші наукові установи мусіли піти слідом за скитальцями й їхні заокеанські відділи набирають значіння справжніх централь. З цим треба рахуватися й відповідно до того плянувати й будувати працю. Заокеання є тепер осідком великих мас української людности, до того осідком далеко певнішим і безпечнішим, ніж европейські скупчення. Отже саме тому мусимо власне тут будувати твердині нашої культури й науки, а не на непевному й хиткому европейському ґрунті, де майбутній зудар Сходу й Заходу може ще тяжче відбитися на тамошніх наших осередках, ніж це сталося під час останньої війни, що знищила наші надбання в Берліні, Варшаві і Празі. Це одна причина, а друга та, що навіть після розбиття й знищення російського червоного спрута, обставини для наших европейських центрів не покращають. Однаково й тоді заокеання відограватиме для нас передову ролю. Адже ж із повстанням вільної української держави українські колонії в Европі здебільшого зникнуть. Політичної еміґрації там уже не буде, полишиться хіба якась незначна частина зарібкової еміґрації у Франції. Зате заморська еміґрація далі існуватиме, підсилена теперішньою хвилею, бо розраховувати на те, що її основна маса повернеться на вільну українську землю, нема чого. І враховуючи це, а також і ту домінантну ролю, яку в світовій політиці гратимуть ЗДА, мусимо мати тут і свої міцні впливові організації — політичні й культурні та наукові. Їх завданням буде всіляко підтримувати молоду Українську Державу. А заразом відпаде потреба відбудовувати свої колишні станиці в Берліні, Варшаві, Парижі і Празі в такій формі, як це було до останньої війни. Розуміється, завданням закордонної політики Української Держави буде також піддержувати та й розбудовувати й організувати зацікавлення Україною та її минулим і сучасним як серед наукових сфер, так і серед ширшого загалу західнього світу в вигляді заснування чи то окремих українознавчих катедр чи то цілих інститутів, які займалися б вивченням нашої батьківщини. Але ці установи повинні будуть гуртувати чужинецьких дослідників, а не своїх, як це робили наші дотеперішні організації на еміґрації. Отож нам нема чого й думати про відбудову по війні ні інститутів у Берліні й Варшаві, ні Музею в Празі в їх давнішому вигляді. Так само й бібліотека ім. Петлюри в Парижі не могтиме претендувати на провідну ролю в українському культурному житті на терені Франції, а полишиться тільки як пам'ятник на спогад мученицької смерти Гловного Отамана в столиці Франції.

Натомість мусимо вже тепер всі свої зусилля спрямувати на зорганізування міцного культурного центру саме в ЗДА. Цей центр матиме і всеукраїнський (на тепер) і панамериканський (взагалі) характер. Розуміється, він повинен бути в Ню Йорку. Він мусітиме провадити культурну й наукову роботу спочатку вкупі і в порозумінні з НТШ та УВАН, а по війні, як би ці останні зліквідували свої клітини й перенеслися на батьківщину, й самостійно, тим більше, що кількох наукових установ нам, поправді кажучи, непотрібно. Двоподіл явище взагалі нездорове, але на науковому ґрунті мусимо з ним „воленс-ноленс" числитися й його терпіти, як тимчасове явище.

В усякому разі в аспекті майбутнього повинен бути один центр. Ув'язка його з існуючими вже науковими й культурними організаціями — це справа порозуміння між ними. Як би там не було, але ні НТШ ні УВАН не можуть претендувати стати таким універсальним центром, заступити його, бо вони мають свої власні, окремі завдання й цілі. Як ні як, вони всеж таки звернені лицем передовсім на Україну. А у нас, крім них, повинен бути також український осередок суто-американського характеру. Він повинен мати свій архів, свою бібліотеку і свій музей, які ні в якому випадку не сміють бути вивезені із ЗДА. Зате НТШ і УВАН з певністю свої збірки схотять перевезти до Києва та Львова. Сомособою розуміється, що він повинен мати власний дім, де міг би розташувати свої збірки. Тут же могли б міститися й осідки НТШ і УВАН, або бодай одної із цих установ, бо тяжко роздобути грошей на один дім, не то на кілька. Та властиво нема в тому ніякої потреби.

Оцей панамериканський центр повинен у першу чергу зібрати і збирати все, що відноситься до історії української заокеанської еміґрації — музейні матеріяли, друки й рукописи. Його бібліотека повинна комплектувати також і всякого роду видання, продуковані українцями в Америці й поза нею українською й чужими мовами, а також по змозі все, що понаписували про нас чужинці.

Всю цю українську й українознавчу літературу повинен наш центр збирати що найменше в трьох примірниках — один для себе, а по одному для Києва і Львова. Київський примірник передавати УВАН а Львівський НТШ, властиво згаданій вище центральній бібліотеці Товариства. А задля цього кожне українське видавництво, де б воно не існувало, повинне обов'язково посилати до цього центру всі свої видання добровільно й безплатно що найменше в трьох примірниках.

Крім цього панамериканського, всеукраїнської ваги осередку, повинні бути в кожному краю українського поселення свої місцеві осередки, певна річ, що вже не такого універсального характеру. Отже Канада повинна мати свій осередок, де б збиралася б насамперед українська канадійська продукція, та все, що торкається історії оселення українців у цьому краю. Таким осередком повинен стати теперішній „Осередок культури й освіти", що діє у Вінніпеґу і ніякий інший не сміє узурпувати його прав і привілеїв. Подібні осередки повинні б позасновувати й інші країни українського поселення, що тепер значно підсилені свіжим елементом із скитальщини. І в Арґентині і в Бразилії, ба навіть в Австралії повинні українські колоністи подбати про свої місцеві архіви-музеї, де б у першу чергу збиралося все, що відноситься до місцевої української людности. Ці установи повинні б збирати друки і матеріяли не менш, як у чотирьох примірниках: один для себе, а три відсилати до панамериканського центру в Ню Йорку. Цим би вони значно влегшили місцевим українським видавництвам виконувати їх важливу національну повинність.

Отже Панамериканськей центр став би свого роду всеукраїнською книжковою палатою для цілого українства, поза залізною заслоною сущого. І ніяка інша установа, де б вона не була, не сміла б, як це робиться тепер, жебрати для себе дарового примірника від кожного видавництва. Перебрання на себе центральним панамериканським осередком ролі своєрідної книжкової палати розв'язувало б руки й центральній бібліотеці НТШ і Музею-Архіву УВАН, звільнивши їх від клопоту раз-у-раз урґувати українські видавництва, розкидані тепер буквально по цілому світі. На мій погляд, трьох обов'язкових примірників рішуче вистарчило б. Нам важно забезпечити Ню Йорк, Київ і Львів. Смішно й недоцільно збирати ще напр. для „Музею визвольної боротьби" у Празі, який не існує і в якому не буде потреби й після визволення України. Так само й інші дрібніші осередки повинні бути умірковавими в своїх претенсіях, що не сміють бути універсальними.

Розуміється, чим більше примірників прислало б котресь видавництво, тим краще — можна було б цей зайвий друк презентувати тій чи іншій своїй або чужій книгозбірні, але ставляти в цій справі жадання в плянетарному розмірі, як про це побивається дехто з наших надто ревних збирачів нема, кажу, ніякої рації.

Розуміється все, — це тільки мої особисті думки які я предкладаю під розвагу українським науковим установам, українському громадянству. Але хто повинен призадуматися над цього роду справами? Гадаю, що Український Конґресовий Комітет. Це наш начальний орган, що повинен дбати не тільки про політику, але й про культуру. УКК повинен координувати роботу також наших культурних установ і спрямовувави її в загально-українському інтересі — в інтересі вільної України в одно русло. Задля цього УКК повинен мати окремого референта для культури й науки, свого роду міністра освіти й культури, який використовував би у своїй праці завваги окремих громадян чи організацій.

Хотілося б, щоб ці завваги не були голосом у порожнечу, воланням у пустелі, а послужили б на користь української справи.. А тільки про цю користь і думав автор, пишучи оцю свою статтю.

ІМІҐРАЦІЙНІ ТРУДНОЩІ В АРҐЕНТІНІ

Арґентінський уряд під керівництвом теперішнього президента Хуана Перона використав жахливе економічне положення европейського населення після другої світової війни для швидкого збільшення робочої сили у своїй країні. Кожного року прибувало до Арґентіни майже пів мільйона свіжих іміґрантів, між якими, крім скитальників зі Східної Европи, приїздили масово, бо аж по 120,000 кожного року, італійці. Італійцям легко пристосуватися до арґентінських відносин у великій мірі тому, що італійську мову легко розуміють арґентінці, що вживають еспанської мови. Крім того арґентінський уряд не робив різниці між іміґрантами, що поселювалися по містах і такими, що поселювалися на ріллі.

Іміґраційна політика уряду хотіла збільшити населення Арґентини, яке з кінцем поточного місяця досягне цифри 18,000,000. Це не велике число, як взяти до уваги, що Арґентіна це країна великих земельних просторів. В засаді уряд вимагав, щоб яких 15 відсотків нових іміґрантів були сільсько-господарськими робітниками, а інші могли свобідно поселятися по містах. Наслідок того такий, що впродовж останнього десятиріччя населення столиці, міста Буенос Айрес зросло з двох мільйонів на три з половиною мільйона, а на передмістях поселилося вдруге стільки.

Отже створилося таке положення, що столиця й її провінціональна округа, має тепер 8,000,000, решта усієї країни охоплює 10,000,000 мешканців. Наслідки такої необачної іміґраційної політики вже показується тепер. Хоч як старався уряд перемінити Арґентіну на промислову країну, пособляючи розбудову фабрик по містах, особливо в окрузі столиці, то така політика не могла йти в безконечність. Впродовж останнього десятиріччя почали фармерські робітники залишати працю на землі і поселятися в місті доки самі іміґранти не завважили, що це нездорово. Цього року, напр., 50,000 італійців виїхали назад до рідного краю, не змігши знайти роботи в Арґентині.

Щоб рятувати політику швидкого зросту населення і осягнути впродовж теперішньої каденції през. Перона цифру 20,000,000 населення цілої країни, уряд проголосив в місяці лютім економічну політику, яка змагає до привернення рівноваги між сільсько-господарською і міською промисловою продукцією. Для осягнення таких цілей треба було подбати, щоб не тільки нові іміґранти поселялися на землі, але й щоб відпровадити міське населення до фармерських осель. Значить це, що уряд несподівано увів засади розселення людей у протилежному напрямі, ніж це було досі. Чужинці, що приїздять тепер до Арґентіни не можуть поселятися в місті Буенос Айресі та в околиці аж до віддалі 60 миль і їхні паспорти мусять бути відповідно перемінені. Загалом нові поселенці мусять бути сільсько-господарські робітники, і тільки з великими труднощами своякм теперішніх жителів столиці можуть дістати дозвіл на замешкання в місті.

Зворот економічної політики прийшов так несподівано, що це викликує майже паніку. Збіжеві резерви мусіли бути стримані від вивозу, щоб дати міському населенню хліб. Самий президент виголошує промови крізь радіо, обіцюючи хліборобам добру ціну за земельні плоди щоб спонукати їх до збільшення земельної продукції. Фармерам дозволено вживати родин до праці, хоч це було донедавна заборонено. Уряд дає фармерам позички на змеханізування робіт на землі.

В іншому напрямку йде тепер промислова політика. Тому, що фабрикам грозить застій, бо не стало сирівців до перерібки уряд поспішно спроваджує сирівці з закордону. Таким способом відвертається хвилево небезпеку безробіття, заки можна буде виконати пляни вивозу надміру населення з столиці. Одначе не дасться закривати факт, що одна з найбагатших хлібних країн світу опинилася на березі недостачі збіжжя.

Розпорядок про поворот давнього сільсько-господарського населення на землю стосується наразі тільки до цього роду людей. Новим розпорядком, як згадано — охоплені теж нові іміґранти, яким забороняється поселювання по містах. Як одначе стосувати його до іміґрантів що прибули з европейської скитальщини, досі ще нема пояснень. Та нема сумніву, що уряд радо привітає рух переселення таких людей зі столиці на земельні простори і тому недавні нові іміґранти самі повинні зрозуміти, як використати його для свого особистого та групового добробуту.

О. Кобець

РОЗМОВА З ПРИВОДУ...

3)

Сотник Варивода зупинився, щоб кілька разів затягнутися з уже пригаслої люльки. І аж коли роздмуханий глибокими затяжками жар у люльці яскраво вихопив із сутінків зоряної ночі його сиві вуса, насуплені брови, і зірками блиснув із заглиблених у минуле очей, повів роповідь далі:

— Втрату єдиної гармати тяжко відчув увесь полк. Начальство дивувалось, марно голови ламало над догадами, яким способом пощастило ворогові так певно намацати місце схованки ґавбиці. солдати свої почуття жалю виявили інакше. Саме тоді доходив краю підкоп — „сапою" тодішньою мовою званий — під німецькі шанці. Лишалося праці на якусь добу. Вражені невідплатною втратою, сапери самохіть так люто взялись до роботи що закінчили все багато раніше. Вночі заклали кількадесять центнарів амоналу, і верховина 1802 з німецькою роботою вилетіла в повітря... Чимало було взято в полон живих німців, між ними — обер-ляйтнанта. Полонених рядовиків, як звичайно, вирядили в запілля, офіцера — запросили до штабової їдальні на частування. І як уже трохи підпили, обер-ляйтнант дружньо апитав: як то сталося, що їм, росіянам, пощастило випередити німців із підкопом:

— Бо ми проти вас, мої панове, так само копались, і мали ваші шанці висадити десь на світанку тієї самої ночі, коли ви висадили нас точно в 12-й нуль-нуль... Невже панове російські колеґи мають аж таку досконалу розвідку, що знали про нашу „сапу"?...

Не відповідаючи впрост, запитали його російські штабисти:

— А може б ви, пане обер-ляйтнанте, сказали, як вам пощастило нашу ґавбицю за день перед тим знищити? Ви ж її дуже й дуже довго розшукували...

Обер-ляйтнант, не зволікаючись на роздум, відповів знов таки запитанням:

— А у вас був у восьмій роті рядовик Н?...

— І тепер є, — впевнено озвався російський ад'ютант полку, бо якраз того рядовика добре знав.

— Ні, панове, у вас немає вже в восьмій роті рядовика Н., — переконливо заперечив німець.

Ад'ютант подзвонив телефоном до ротного окопу. Хутко відповіли, що рядовик Н. три дні тому „пропав без вісті", і що рапорт про нього, разом із донесенням про інші втрати людьми, своєчасно послано до полкового штабу.

— Так от, — задоволено продовжував полонений офіцер. — він перебіг од вас, і на нашій трикілометровій мапі пальцем показав місце, де стояла ваша єдина, хе-хе-хе, ґавбиця... А знищити її після того не було вже важко нашій славетній артилерії...

В штабній їдальні запала ніякова мовчанка. Щоб бодай трохи збити пихи противникові, російський ад'ютант поставив обер-ляйтнантові уїдливе запитання:

— Чим же ви нагородили зрадника, пане обер-ляйтнанте?

— Гм... вибачте... Чи, може, я не так зрозумів?... Ви зволите питати, чи ми нагородили, і чим саме, зрадника?...

— Так, точно так, — переможно ствердив ад'ютант.

— Мої панове, — очі німецькому офіцерові блиснули, він підвівся з місця за столом,, — оцим самим кулаком, мої панове, — стис і простяг поперед себе волохатого п'ясука, — я почастував колишнього вашого рядовика Н. тільки один раз, але він не дорахувався від того аж трьох зубів, виплюнувши їх на підлогу... А потім... — потім його послали в глибоке запілля на найпринизливіші роботи... Все.

І полонений офіцер кайзерівської армії зневажливо посміхнувся...

— Га! Го-го! Отак його! Це — по-лицарському! — зашуміла, загула громада лісовиків...

...А вгорі, в верховітті ялиць та буків відгомоном із землі, зашелестіло. Десь із-за яру налетів перший порив передбуренного вихру. Досі зоряне, небо затяглось темними хмарами. З яру війнуло долом прохолодою. Зблизька не стало видно вже облич слухачів. Тільки очі там і там блискали, немов викрешували одно єдине, спільне всім, почуття огиди до зрадництва.

Це глибоко відчув сотник, і його серце — команданта цього загону — сповнилося гордої втіхи.

— Тепер ясно, вуйку Штефане? — спитав, вистукуючи об одвірок куреня попіл із погаслої люльки.

— Цілком ясно, пане сотнику. Не дві тисячі років, а щойно неповних тридцять літ, як юд таки мали за юд... Не те, виходить, було німецьке суспільство...

— А може, суспільство таки лишилось таке саме. Тільки ті, що тепер осідлали його і на конях божевілля мчать охляп просто в безодню дикунства, втративши подобу людську, — обережно додав колишній семінарист.

...Вітер розгулювався. Затріщало верховіття, жалісно застогнали, до кореня розгойдувані, смереки. Хруснула як із пістоля вистрілила, всохла гіляка старого явора над урвищем, а слідом за тим щось важко загуркотіло, летючи в провалля...

— Так пане сотнику, — говорив далі вуйко Штефан, — починаю вірити, що прийде час, коли ті божевільні, які осідлали людське суспільство — і там, де медальки, і там де христопродавчу роботу за геройство славлять, полетять стрімголов отуди — вслід за достойним їхнім виродком... А люди таки людьми будуть... І щодалі — кращими ставатимуть... І треба того часу дочекатися...

— І за наближення його боротися, — сказав сотник.

— Може й справді є ще для чого в світі жити... — роздумливо зауважив вуйко Штефан, і міцно потис простягнену йому сотником руку.

Буря в лісі розгулювалась далі.

Сотник Варивода нашвидку давав воєнні зарядження на наступаючу ніч.

(Закінчення).

М. Горошко

СТАЛІНСЬКА АГІТКА В АМЕРИКАНСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

21 лютого ц. р. в Murphy Hall Міннесотського Університету демонструвався совєтський фільм „Іван Грозний".

Ті, кому доводилось впродовж багатьох років дивитися на совєтські фільми, були приготовані на те, що провідною ідеєю фільму буде гльорифікація початків московського імперіялізму й виправдання терору, як засобу створення внутрішньої єдности для зовнішньої агресії. Але те, що було показано у фільмі, перейшло всі наші передбачення.

Несподіванням виявився той цинізм, з яким садистична деспотія одного з творців московського царства — Івана Лютого, була використана для виправдання терору й народобивства в СССР. У тих, що переживали сталінський терор, створюється враження, що фільм написаний зі сталінської дійсности й лише персонажі чомусь загримувалися й одягнулися за модою часів Івана Лютого.

Декларація молодого, ще безвусого Івана в час коронування про те, що вперше прийнятий ним титул царя є символом і засобом створення сильної, централізованої державної влади для упокорення непокірних в середині країни, для розірвання обручів, створених сусідами й для виходу до моря, нагадують неодноразові декларації Сталіна про „капіталістичне оточення" та про „ворогів народу" в середині країни й про потребу „монолітности комуністичної партії — основи централізованої в Москві влади для успішної боротьби з „капіталістичним оточенням".

Проголошення походу на Казань в момент бунту „черні" в Москві відвертає увагу народу від внутрішніх проблем і скеровує його енергію на захоплення нових територій. Чи не ті самі мотиви керували Сталіном в проголошенні походу на Фінляндію?

Успішно завершився похід проти Казані, Іван відчуває зміцнення свого становища в боротьбі з опозиційними боярами й духівництвом та тішиться: „Тепер вони мене пізнають!" Чи не є це виявом почування Сталіна, коли він, зміцнілий перемогою у „вітчизняній війні" й щедрими уступками алянтів, дає розпорядження знищити „за зраду" цілі народи (на цей раз кримських) та їх північно-кавказьких сусідів.

Опозиція бояр і духівництва до крутого курсу новокоронованого царя пояснюється у фільмі інтригами закордонних послів у Москві: лівонського, польського та інших.

Чи не є це перенесення у Іванові часи сучасної теорії російських імперіялістів про українську справу як німецьку інтригу та сталінської тези про те, що вияв невдоволення підсовєтських народів існуючим режимом то є результат діяння шпигунів і диверсантів — агентів капіталістичних держав в середині СССР?

Історично відома й самою назвою „Лютий" потверджена, жорстокість Івана у фільмі трактується як необхідний засіб збереження інтересів московської держави, в першу чергу її єдности. Розвинулась ця жорстокість, за авторами фільму, після того, як тодішня правляча верства — бояри і духівництво завагалися виконати вимогу вмираючого Івана присягнути на вірність Івановому немовляті — Федору.

Сцена, коли вмираючий Іван з-під Євангелії одним оком спостерігає за ваганням бояр, це скорше містифікація, навмисне влаштована Іваном, щоб перевірити вірність бояр.

Іронічний тон Івана в наступній сцені, що „прийняття св. Тайн вернуло мені здоров'я" разом з його попереднім: „менаєш царя земного на царя небесного", сказаному своєму прихильникові, що проситься до манастиря пригадує ставлення совєтів до релігії.

А сцена підглядання Малюти Скуратова — тодішнього енкаведиста за інтимним ділянком дружини Івана з князем Курбським на тлі образу Всевидючого Ока є клясичним виявом совєтського блюзнірства. НКВД в народі одержало дістало назву всевидючого ока, але з додатком „бодай воно вилізло". Але фільмова сцена порівняння образу Всевидючого Ока з прижмуреним оком ката Малюти Скуратова викликає у глядача огиду.

Щоб приховати від необізнаного глядача жорстокість Івана, у фільмі не показано ані однієї з історично - відомих жорстоких сцен: ані катування опричниками опозиційних бояр, ані задушення Малютою Скуратовим патріярха, ані убиття Іваном власного сина в приступі люті.

Створення апарату терору — опричників, для подавлення опозиції у фільмі реклямується як єдиний засіб забезпечення інтересів держави.

Цілий фільм зроблений для внутрішнього вжитку — історичними паралелями переконувати населення Совєтського Союзу, що терор, запроваджуваний над ними Сталіним і апаратом МВД, є історична необхідність. Так бо було на початках творення московської держави. Тоді Іван мусів робити те, що тепер робить Сталін. Історія, мовляв, ту жорстокість виправдала.

Цікаво подумати, кому потрібно гльорифікувати російський імперіялізм і пропагувати історичними паралелями виправдання Сталінового народобивства в стінах американського університету? І чи лише в одному цьому університеті демонструється цей і йому подібні совєтські фільми?

Кому потрібне таке висвітлення російської історії ми давно знаємо. Починають пізнавати це й мені поінформовані в російських справах американці. Особливо після зізнання колишніх американських комуністів, що американські школи були одним з головних ділянок, що притягала увагу різних комуністичних „фронтів" для проросійської пропаганди, бо там виховується майбутнє громадян, громадських і державних діячів.

Наслідки тієї пропаганди відчувається тепер. Але чи й тепер не прийшов ще час, щоб цю пропаганду викорінити?

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

Про тон наукової дискусії

Останньо на сторінках нашої преси часто розгортаються дискусії на літературні, мовні та правописні теми. Ця оживлена виміна думок і поглядів безумовно корисна. Вона дає читачеві змогу вислухати аргументи за і проти та сформулювати собі власний погляд на дану проблему. Що, одначе, вражає неміло у деяких дискусійних статтях, спеціяльно в дискусіях на наукові теми, це загальний тон, „темперамент" поодиноких дописів. Від наукової дискусійної статті читач сподіється наукового підходу до теми, себто логічної аргументації, об'єктивности та зрівноважености. На жаль, у деяких авторів зустрічаємо суб'єктивність замість безсторонности, розпалені пристрасті замість холодної зрівноважености, образливі слова та звернення замість простого ствердження хибности погляду чи аргументу противника. Так, наприклад, в одній з останніх дискусійних статтів зустрічаємо такий асортимент соковитих епітетів та висловів на адресу опонента чи опонентів, „повний анальфабетизм у справах мови" (тричі), „необізнаність з найелементарнішими правилами правопису", „дилетант", „некомпетентний в справах правопису", „абсолютна брехня", „безвідповідальні статті", „автори ... прикриваються демагогічними і патріотичними фразами...", „махновщина", „отаманщина в справах мови", „автор... сфальшував приклади ненависного йому правопису", „...не компромітуйте свого доброго імени..." і багато подібних висловів. На нашу скромну думку вживання цього роду образливих слів та фраз ніяк не пристоїть у науковій дискусії і в ніякому разі не прислужиться справі, що її даний автор захищає. Такий лайливий тон дискусії нагадує радше відомий стиль пролетарської журналістики. Навіть коли опоненти і зовсім не мають рації, вони мають право висловити свою думку і нечемно з авторитетом, що уважає себе за одного із „фахівців" української мови, зводити всяку дискусію чи критику до отаманщини, махновщини і бунту проти встановленого авторитету.

Друге, що вражає у деяких авторів мовних дописів, це надмірна квітистість, емоційність висловів, „Страшне калічення мови", „викривлення", „спрастачення", „диковина" і подібні окреслення це слова трохи за сильні для наукової термінології мовних явищ.

Висновок із вищесказаного: В наукових дискусіях вживаймо наукового підходу до спірних проблем. Цей підхід характеризує безсторонність, логічне розуміння, безпристрасність і терпеливість та респект для поглядів опонента.

А. Вовк

„Щоб чужинці знали про Україну"

В своїй статті автор слушно підкреслює вагу публікацій про Україну в американській пресі, зазначуючи рівночасно, що промовчування або перебільшування шкодить українській справі.

Це дуже важна справа, бо як пропагандисти, ми маємо багато недоліків. Говоримо не все де треба, кому треба, та як треба, не дивлячись що говоримо.

Дуже часто спосіб наших інформацій чужинців невідповідний — нахальний, а зміст, на жаль, дуже часто одна суматоха. Один цілком певно запевняє, що Сталін винищив голодом три мільйони українців, другий неменш певно, що чотири, а в декого це число доходить до 5 мільйонів і більше. У неознайомленого з цими справами чужинця повстає тоді загальні сумнів щодо числа і він вирішить в цивілізованому світі подумає собі, що може знищено тільки з кількасот тисяч, та й то не знати чи тільки самим голодом і навмисне.

Недоліки тут і в формі і змісті.

Насамперед нам самим слід би вже раз устійнити подібні справи, це одне, а друге, як подати це чужинцеві у відповідній формі і відповідному моменті.

Думаю, що відповідна форма багато причиниться до спопуляризування української справи. тоді коли невідповідна збудить лише нехіть.

Шановний автор заторкнув лише, чи не найважнішу форму пропаганди, а це публікації. Так, це одна з найтривалійших форм, але існують ще й інші форми і живе слово, пісня, виставки. Добрий хор, капеля, чи українознавча виставка з різними відділами були б дуже побажані, але тут завжди та сама відповідь: нема фондів!

Тут хотів би я звернути увагу на інший рід пропаганди. Це постійні пропагандисти, що не кидаючи праці, з якої живуть інформують чужинців про Україну.

Всюди, де живуть українці, є вже люди, що володіють англійською мовою, орієнтуються в даних обставинах, та знають, коли, кого і про що слід було б поінформувати. Це одне. Але треба, щоб всі ці пропагандисти одержували відповідні інформації — вказівки з нашої головної централі, — конкретно від УККА. Вона повинна давати напрям, головні напрямні. Пропагандисти і централя повинні бути завжди в тісному контакті, вимінюючись досвідом.

Добре сцентралізований пропагандивний апарат, багатий в досвід й при співпраці наших найкращих сил дав би не злі наслідки.

І. І., Денвер, Коло.

О. Зо.

ОЛ. ДОВЖЕНКО І ЙОГО ТВОРЧІСТЬ

Нема сумніву, що Ол. Довженко в совєтській кінематографії посідає одне з перших місць. Він, чи не єдиний режисер, який творить (не робить!), кінофільми за власним сценарієм. Коли б кінорежисер жив в будь-якій демократичній державі, він напевно мав би світову славу. Вже його перший фільм „Сумка дипкур'єра" звернув на себе увагу. Наступні його фільми: „Звенигород", „Арсенал" і ін. ствердили що в цієї людини є справді Божий дар. Після того як Довженко познайомився з кінорежисерами за кордоном, окрема з американським, — він заходився працювати над першим звуковим фільмом „Земля". Цей фільм він творив з якоюсь особливою любов'ю.

Довженко суто оригінальна людина. В його особі збіглось три властивості: відвага і любов до своєї справи, упертість і наполегливість та грубість. Як сценарист він відважний, як режисер — упертий, як адміністратор — груб'ян і безапеляційний. Кіноглядачам він подобається і вони симпатизують. Підлеглі йому працівники його побоюються і люблять. Очевидно, що тільки така людина могла відважитись на створення такого фільму як „Земля".

У першому кварталі 1930 року Довженко закінчив фільм „Земля" і під час першого перегляду заявив: „Я поставив собі за завдання на „смертельному" матеріялі, який звичайно викликає почуття жалю, сльози, занепад і т. д. дати великий, в міру своїх сил, заклик до бадьорости та життя. Мені хотілось показати смерть так, щоб людям через цю смерть як мога більше хотілось жити. Наскільки я з цим завданням впорався — буде видно, коли фільм піде в широкі маси."

Ця фільмова симфонія Довженка „Земля" завоювала великий успіх не лише в Україні але й по всій Европі. Не сподобалась вона лише в Москві за „національний ухил", за перевагу „біологічних елементів над соціялістичними" і т. д. Московські критики з блискавичною швидкістю розгромили, а цензори вилучили із вжитку „Землю". У зв'язку з цим, РСІ понаво ревізувати Київську кінофабрику. Ревізія встановила, що фабрика протягом року мала випродукувати 9 мистецьких фільмів — випродукувала ж лише півтора і перевитратила кошторис на 46,9%. По фільму ж „Земля" перевитрати сягнули поза 22 тис. карбованців. Як водиться в совєтів, вину за перевитрати поклали на режисерів та левину долю й на Довженка.

Довженко... зник. Його розшукувала поліція, НКВД та дамочки. Ніхто з рідні, приятелів і співробітників по кіно-фабриці нічого про тасмне зникнення режисера не знав. Щось через рік, Довженко появився в Москві і поселився в готелі Профспілок. У перший же день він написав коротеньку листівку Сталінові, в якій говорилося, що після невдалого фільма я написав новий сценарій. Якщо сьогодні мене не приймете — завтра мене не буде в живих. Вечором, цього ж таки дня до Довженка зайшла елегантно одягнена людина і запитала:

— Ви будете Довженко?

— Так.

— Тоді одягайтеся, поїдете зі мною...

Через кілька хвилин Довженко вже був у приймальні Сталіна. Коли секретар відкрив двері, Сталін заговорив:

— Прошу, прошу заходьте... Так ось який ви Довженко?! Ми вас слухаємо. Сталін потиснув йому руку, а за ним те саме зробили Каганович і Ворошилов, що очевидно спеціяльно були запрошені на цю авдієнцію.

Перед тим, як розпочати читати — Довженко пояснив:

— Останній мій фільм „Земля" не витримав критики і я свавільно кинув кінофабрику і подався на Далекий Схід. Цілий рік блукав я по прикордонні, тайгах, там в безлюдді написав сценарій „Аероград". Я прийшов щоб ви його послухали.

Після читання, Ворошилов зауважив:

— Наші бойові літаки, що летять на Японську територію, глядач може трактувати як імперіялістичні дії. Чи не можна б їх спрямувати в інший напрямок?

Сталін посміхнувся, і, корегуючи саме цей момент, сказав:

— Все дуже добре. Треба тільки більше літаків... так щоб небо чорніло а земля аж гойдалась. Ми мусимо бути найсильніші на землі, на воді і в повітрі. Повертайтесь до Києва — що вам буде треба звертайтесь до ЦК.

Справді Довженкові було створено усі умови в роботі над фільмом „Аероград". Технічно фільм випродукувано бездоганно, а в цілому фільм — суцільна пропаганда, що чорною хмарою літаків вкриває небо.

Через кілька років у Кремлі відбувалась нарада працівників мистецтв, на якій московський уряд нагороджував окремих мистців. Коли за нагородою підійшов Довженко, Сталін показуючи на нього пальцем промовив: „За вами український Чапаєв".

В совєтських умовах таке доручення диктатора, це пахне: або орденом, або Соловками. Ось чому над фільмом „Щорс" Довженко три рази продовжував строк закінчення, кілька разів переробляв (викидаючи ворогів народу) та двічі перевитрачав кошторис.

„Щорс" появився на екрані. Фільм цей справив на глядача не погане враження, бо в ньому хоч до деякої міри відбивалась Україна: чарівні степи, буйні хліба, кучеряві садки і т. д. Як видно цей фільм Довженко творив під хвилевим впливом Шевченка, бо навіть помірно чи Божинко шептав: „поховайте мене над Дніпром". Та й вояки навіть його не тов. командир чи комісар, а просто — Батьку. Саме тому цей фільм був ніби зложений з окремих епізодів: поруч з мистецьким кадром, ніби вставлений іншою рукою, появляється епізод непереконливої агітки. Проте і цей фільм, через декілька місяців був значно скорочений. Вирізано саме ті місця, що нагадували щось національне, українське.

Друга світова війна застала Довженка в Києві. Ми не знаємо, що насправді думала про нього Москва, але першу промову через радіо до українського народу, про напад Німеччини на совєтську Росію, Сталін доручив не Коротченку, не Хрущову а Довженку, очевидно тому, що з відомих людей найбільше користувався авторитетом в українського народу один Довженко. Через кілька тижнів після цієї промови Довженко був евакуований до Уфи.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк, Н. Й.

Акція „Дністра" в справі набуття УНДому

Поруч ведення обезпеченевих агенд Українське Запомогове Т-во „Дністер" 361 відділ УНСоюзу в Ню Йорку живо включається в ритм українського національно-громадського життя. Цим питанням присвячується багато уваги на щомісячних зборах та на засіданнях уряду Т-ва. Між іншим одною з таких актуальних громадських справ, які не сходять із форуму зацікавлень і діяльности „Дністра" є придбання українською громадою в Ню Йорку власного Народного Дому. „Дністер" не лише має своїх представників у Комітеті Придбання Народного Дому, але притягає до цієї акції загал свого членства. Участь „Дністра" у набутті паїв Народного Дому була предметом нарад окремого засідання уряду Т-ва. На квартальних зборах 8-го березня ц. р. поставлено цю справу на порядок нарад перед загал членства й по основній дискусії постановлено для остаточного її обговорення й вирішення скликати Надзвичайні Загальні Збори. Про ці збори повідомлено всіх членів Т-ва окремим письмом. Збори відбудуться в суботу 29 березня ц. р. о год. 7:00 ввечорі в Бетговен Гол при 5 вул. Всі члени „Дністра" зобов'язані прибути на ці збори, щоб спільно вирішити таке поважне громадське діло. Своєю масовою участю в нарадах і громадською поставою члени дадуть доказ, що „Дністер" направду займає передове місце поміж організаціями давнішої української еміграції в Америці.

У культурно-освітній ділянці Т-во „Дністер" продовжує свій цикль доповідей. На останніх зборах Т-ва доповідь про „Українську визвольну ідею" сказав п. Василь Яськів. Прелегент на багатьох історичних прикладах показав, як розвивалася українська визвольна ідея в минулому й сучасному. Присутні з цікавістю прослухали цю доповідь.

На наступних зборах „Дністра", що відбудуться в квітні доповідь матиме б. містоголова „Дністра" проф. М. Лисогір.

(вб)

Петро Ямняк

Д-Р ВАСИЛЬ ПАСЛАВСЬКИЙ

(Посмертна згадка)

І знову ненадійна смерть і знову нова могила на чужій землі й знову новий удар і невіджалована втрата.

Ще так недавно був між нами. І саме тоді, коли здавалося, що доля і йому начинає усміхатися, смерть ненадійно скосила його життя 6-го березня ц. р. о 3-ій год. над раном. І лише недавно, В. Паславський скінчив 54 роки свого тернистого життя.

Покійний побачив світ 13 лютого 1897 році в селі Германовичах, Перемиського повіту, як п'ятий і наймолодший син, в убогій родині Степана Паславського. І хоч Перемишль віддалений від рідного села Василя 7 км. то досі ніхто не спромігся на те, щоб своїх дітей післати до школи. Перший зробив це батько Василя. Тим показав шлях і другим. А коли брати до уваги, що село Германовичі дало всього 7 чоловіків з вищою освітою, а в тому сама родина покійного трьох, то це неабияка заслуга батьків Василя.

Гімназію покінчив покійний Василь у Перемишлі. Прийшла світова завірюха і загнала його в ряди війська. В ранзі хорунжого служить при австрійському війську й з тою рангою переходить до Української Галицької Армії. Бере участь на всіх відтинках нашого фронту, а по національній трагедії опиняється в Чехословаччині де в Празі студіює з великими успіхами право й тут здобуває докторат. В 1926 році повертає до рідного села і приготовляється до нострифікації своїх студій, хоч не легко це було в тих часах.

В 1933 році д-р Василь Паславський відчинив свою адвокатську канцелярію у містечку Добромиль. Всі свої сили та енергію присвятив з того часу для пробудження бідного повіту до національного життя. Як голова Просвіти їздить покійний д-р Василь Паславський по всіх селах Добромильщини й закладає філії Просвіт. Ще ніколи до цього часу не був повіт так зорганізований, як за його часів. Та хіба тільки з Просвітою зв'язане ім'я покійного д-ра Василя Паславського? Немає такої ділянки громадського життя, де б покійний не брав живої участи, як один із керівних органів даної інституції. Був членом матірного Т-ва Просвіти у Львові й членом Ревізійного Союзу Кооператив у Перемишлі, одним словом став мотором активізації українського життя свого Добромильського повіту. Коли прийшли події другої світової війни д-р Василь Паславський переходить до т. зв. Генерал-Губернаторства, де в Дубецьку стає суддею. По вибуху війни з большевиками, покійний повертає до свого улюбленого Добромиля, де розгортає широку працю. Потім поділяє долю вигнанців. Вже на теренах Німеччини тратить дружину й сина. Доля гірко вдарила по покійному. З-під Відня вислано його до Фірту зорганізувати Український Допомоговий Комітет. Поїхав, щоб знайти приміщення для себе й родини, але за кілька днів терени зайняли большевики й так навіки розійшовся покійний з родиною. На скитальщині перебуває в Регенсбурзі. В 1949 році в місяці травні приїздить до Ню Йорку, де в секції адвокатів бере живу участь.

10 ц. м. д-ра Василя Паславського зложено в чужій землі на вічний спочинок.

Ще так недавно зустрівся я з покійним д-ром Василем і спільно ми згадували своїх найближчих і мріяли про стрічу з ними.

Вічна Тобі пам'ять!

„НАША РІДНА МОСКВА"

Передовою під цим заголовком „Р.У." з 6. 2. доводить:

„Глибоким почуттям любови й поваги до столиці нашої совєтської батьківщини — Москви, сповнені трудящі совєтської України. Москва відіграла величезну роль в історичній долі українського народу. Зв'язаний кровними узами братерства з великим російським народом, ураїнський народ усім серцем линув до Москви, до держави Московської ... Як би далеко від Москви не жила совєтська людина, вона щодня, щогодини зв'язана з Москвою. Вона відчуває геніяльний розум і могутню волю великого вождя і вчителя народів тов. Сталіна, чудодійну силу большевицької партії ..."

ЖІНКИ ВШАНУВАЛИ ШЕВЧЕНКА СВОЄЮ ІМПРЕЗОЮ

Ню Йорк. — У п'ятницю вечером, в залі Літературно-Мистецького Клюбу при Другій евеню, відбулася академія в честь Т. Шевченка старанням Матірного Союзу Українок. — Імпрезу, відкрила коротким привітом Ірина Шох, після чого Наталя Лівицька-Холодна виголосила не тільки симпатичний, але й глибокий змістом доклад, для умотивування окремої пошани жіноцтва для Кобзаря. Деклямації: Валентини Олесницької (три фрагменти з „Неофітів") і Тамари Позняківни („Лілея") виказали їхній справжній талант, який найшов повне признання загалу. Тріо: Галина Хамула, сопран, Лідія Осінчук, піяно, Василь Босий, — скрипка, до слів Т. Шевченка „Нащо мені чорні брови" і „Минають літа молодії" — випали на пивне вдоволення публіки, складеної в чотирьох п'ятих з жінок і в одній п'ятій з мужчин.

ЖІНОК-ЛІКАРІВ ПРИЙМАТИМУТЬ ДО ЗБРОЙНИХ СИЛ

Вашингтон. — Сенат одноголосно прийняв законопроєкт, щоб збройні сили мали право приймати жінок-лікарів на рівні з мужчинами. Те саме відноситься і до дентисток. На підставі теперішнього права, жінки не могли бути прийняті ні до медичного, ні до дентистичного корпусу армії, фльоти чи повітряних сил. Тепер ці обмеження будуть скасовані, якщо законопроєкт ухвалить ще Палата Репрезентантів.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Тов. „Свобода", від. 194 матиме свої вертьрічні збори в суботу, 29. березня ц. р. о год. 7. ввечорі в домівці Тов. 12 Ст. Маркс Пл. (коло 3 Евеню) на 3 поверсі в кімнаті ч. 4. На програму зборів зложиться святочна частина присвячена роковинам генія України Тараса Шевченка та частина ділова, у яку ввійде звіт з діяльности Товариства, справоздання делегатів Товариства на Загальні збори Комітету Об'єднаних Амер. Укр. Організацій м. Ню Йорку та Комітету Українського Народного Дому в Ню Йорку, обговорення нашого Т-ва в акції придбання Народного Дому та доповідь інж. Ілярія Ольхового про Український Кооперативний Банк в Ню Йорку, його завдання, працю і перші успіхи. Всі члени Товариства повинні взяти участь в цих зборах. — Управа.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Укр. Запомогове Т-во „Дністер", від. 361, просить своїх членів прибути обов'язково на надзвичайні збори, що відбудуться в суботу, 29. березня, в год. 7. ввечорі, в Bethoven Hall при 5. вул., близько 3. Еве. Ці збори скликається на підставі рішення квартальних зборів „Дністра" з дня 8.3. 52 р. Надзвичайні збори скликається в справі закупу Т-вом „Дністер" шерів (паїв) на УНДім в Ню Йорку. Члени мусять спільно вирішити, за яку суму та на яких умовах має „Дністер" набути шери. Звертається увагу, що рішення надзвичайних зборів обов'язуватимуть і тих членів, які на збори не прибудуть. — М. Малетич, голова; П. Кучма, фін. секр.; І. Собенко, кас.; В. Варагура, рек. секр.

✝

Товариство Українських Інженерів
Відділ у Филаделфії
Ділиться сумною вісткою про несподівану смерть свого члена
ІНЖ.
АНДРІЯ ОЗАРКОВА
що наступила дня 21. березня ц.р. Похорон відбувся 26. березня ц.р. у Филаделфії.

✝

Учні та учениці Української гімназії в Берхтесґадені висловлюють своє глибоке співчуття Високодостойній Дружині і Родині Покійного Професора д-ра ВІКТОРА СУПІНСЬКОГО з причини Його передчасної смерти та запрошують усіх учнів і Панів Професорів — Колег Покійного на ЗАУПОКІЙНУ ПАНАХИДУ, що відбудеться В НЕДІЛЮ, 6. КВІТНЯ б.р. о 12-ій годині вполудне в долішній каплиці Церкви св. Юрія при 7-ій вул. в Ню Йорку.

НОВІ ІМІГРАНТИ

Дня 28-го березня ц. р. прибудуть кораблем „Дженерал Тейлор" до порту Ню Йорк на ашуранси ЗУАДКомітету такі особи:

Солиха Михайло; Альбота Володимир; Ган Федор; Крипацький Йосип, Єлисавета, Тетяна, Йосип; Палієвич Северин; Камкин Софія; Шнебля Софія.

ТАРЗАН, ч. 2797. Могутня перешкода.

„Ти могутній войовник, Тарзане" — признав Сутен заздрісно. „Але твоя сила повинна бути випробувана".

„Ти мусітимеш зустрінутися в рукопашній боротьбі" — продовжував він — „з Гумом, могутнім королем малп, що говорять".

„Переможе Гума, який має тричі більшу силу від когонебудь з його зграї" — продовжував король, — „а тоді ти і твої компаньйони будуть вільні!"